

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43478
Nom	Investigació en didàctica de les arts visuals
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	14.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2157 - M.U.Invest.Did.Específiques	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2157 - M.U.Invest.Did.Específiques	5 - Investigació en didàctica de les arts visuals	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
ALONSO SANZ, MARIA AMPARO	95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música

RESUM

L'assignatura formativa Investigació en didàctica de les arts visuals pretén donar a conèixer les darreres investigacions realitzades a l'àmbit de l'educació artística. S'han de tenir en compte metodologies, tècniques, estratègies i instruments que s'hi utilitzen i els mètodes de recuperació d'informació en bases de dades especialitzades. També pretén donar les orientacions necessàries per a iniciar petits treballs de recerca tutelats.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No es requereixen coneixements previs específics.

2157 - M.U.Invest.Did.Específiques

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Dissenyar i validar instruments fiables per a la presa de dades en una investigació qualitativa o quantitativa en la pròpia didàctica específica.
- Presentar les pròpies investigacions de manera rigorosa i adequada al context o mitjà de comunicació de la presentació (publicació científica o divulgativa, congrés, curs de professors, etc.) respectant els criteris de qualitat i validesa.
- Dissenyar i desenvolupar una investigació, d'abast ajustat a les limitacions temporals de la formació, a fi de posar en joc de forma cohesionada i coherent, totes les competències investigadores desenvolupades en altres mòduls.
- Plantejar preguntes d'investigació pertinents sobre un tema d'investigació actual en una didàctica específica, amb criteris científics.
- Triar el marc metodològic més adequat per intentar contestar les preguntes d'investigació i dominar les tècniques metodològiques necessàries.
- Formular hipòtesis científiques confrontables a partir de les preguntes d'investigació inicials, en coherència amb els contextos teòric i metodològic triats.
- Utilitzar les referències bibliogràfiques adequades que siguen antecedents científics pertinents de la investigació plantejada.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Dissenyar una investigació definint el problema i el seu camp científic, les preguntes de recerca, el marc teòric apropiat, les eines metodològiques necessàries, i explicitant les seues limitacions.

- Saber utilitzar algun programa informàtic per al tractament adequat de les dades obtingudes en una investigació.
- Integrar en la pròpia investigació els valors ètics i de responsabilitat associats amb les tasques d'investigació.
- Crear espais d'investigació i aprenentatge, posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
- Avaluar els problemes actuals d'investigació sobre l'ensenyança o l'aprenentatge en els camps del saber característics de la pròpia Didàctica Específica.
- Sintetitzar aspectes històrics, epistemològics i ontològics associats amb el sorgiment i l'evolució de la investigació en la pròpia Didàctica Específica.
- Avaluar la rellevància d'una investigació, la seua qualitat i projecció futura, amb criteris científics adequats a estàndards internacionals propis de l'especialitat cursada.
- Triar un marc teòric apropiat per a donar resposta de forma adequada a les preguntes d'investigació plantejades.
- Sintetitzar problemes d'investigació rellevants sobre aprenentatge o ensenyança en les disciplines pertanyents a la pròpia Didàctica Específica.
- Valorar la importància social de la investigació en la pròpia Didàctica Específica i la necessitat d'aplicar els resultats de la investigació per a millorar la qualitat de l'educació i fer-la arribar a tots els ciutadans.
- Buscar i sintetitzar informació sobre resultats d'investigació -en repertoris bibliogràfics, materials, virtuals, etc.- útils per a fonamentar un nou projecte d'investigació.
- Analitzar críticament, des de l'òptica de la investigació en la pròpia Didàctica Específica, l'exercici de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant indicadors de qualitat.
- Desenvolupar i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de l'especialització en cada didàctica específica.
- Comprendre i aplicar procediments especialitzats d'investigació en la pròpia Didàctica Específica.
- Analitzar els instruments i mètodes actuals emprats en la investigació didàctica per a elaborar unitats didàctiques d'innovació i investigació en l'aula.
- Identificar, analitzar i avaluar publicacions d'investigació nacionals o internacionals de la pròpia Didàctica Específica.
- Ser capaç de dissenyar i desenrotllar projectes d'investigació en contextos educatius d'aula relacionats amb la pròpia Didàctica Específica.
- Decidir, amb criteris objectius, que paradigma metodològic -quantitatiu, qualitatiu o mixt- s'ajusta millor als objectius d'una investigació pròpia.

- Aplicar els recursos metodològics necessaris per a desenvolupar una investigació d'acord amb els criteris de qualitat, validesa i fiabilitat actuals de la pròpia Didàctica Específica.
- Analitzar i avaluar de forma adequada els resultats parcials i finals de la pròpia investigació i contrastar, refutar o modificar les hipòtesis plantejades inicialment.
- Generar un informe científic en què s'exposen públicament els resultats del treball d'investigació desenrotllat davant de membres de la comunitat investigadora de la pròpia Didàctica Específica.

A partir del coneixement i la utilització de teories i mètodes fonamentades en la recerca en didàctiques artístiques, els estudiants hauran de ser capaços d'aplicar els coneixements adquirits, resoldre els problemes que sorgisquen dels mateixos, enfrontar-se a la complexa tasca de reflexionar sobre les seues pròpies recerques, involucrar-se en tasques col·laboratives en possibles grups de treball i transferir els seus coneixements de manera autònoma.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Investigació en arts visuals

1. Línies de recerca, temàtiques i problemes actuals a la recerca en Didàctica de les Arts Visuals. Descripció de problemes i preguntes de recerca, temàtiques, models teòrics, metodologies, limitacions i contribucions.
2. Bases de dades i revistes nacionals i internacionals de recerca en Didàctica de les Arts Visuals. Coneixement i ús avançat de recursos electrònics per a la recuperació d'informació científica en Didàctica de les Arts Visuals.
3. Anàlisi i resolució de problemes de recerca a la Didàctica de les Arts Visuals influència dels factors individuals, educatius i culturals.
- 4 Mètodes de investigació educativa basats en l'art.
- 5 Aproximació a una investigació en educació estètica e implicacions en arts visuals.
- 6 La creativitat como un àmbit de llibertats personals i socials.

2. Didàctica en arts visuals

- El currículum d'educació artística en el marc legal actual.
- Relació entre metodologies i avaluació en educació artística.
- Reflexions sobre els entorns acadèmics i formals en un context de xarxes socials.
- Àmbits para el aprenentatge de las arts visuals.

3. Rellevància de les arts visuals

- Contemporaneïtat per a una cultura visual.
- Potencial educatiu de l'experiència estètica.
- Percepció recepció -pensament en les arts visuals

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	84,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs en grup	81,00	0
Elaboració de treballs individuals	85,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Preparació de classes de teoria	30,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	30,00	0
Resolució de casos pràctics	20,00	0
TOTAL	350,00	

METODOLOGIA DOCENT

Es podran aplicar diverses metodologies d'ensenyament i de treball dels estudiants, dependent del tipus d'activitat a realitzar. Podrà emplear-se:

- Exposició magistral de continguts per els professors (generalment en las classes teòriques).
- Aprenentatge Basat en Projectes.
- Aprenentatge Basat en Problemes.
- Discussió entre estudiants sota l'observació del professor, amb o sin la intervenció d'aquets (generalment en seminaris).
- Treball tutelat o autònom, individual o en xicotets grups para la realització de projectes, elaboració de materials, recerques d'informació, etc. (generalment en el laboratori o com activitats no presencials)
- Temps d'estudi individual autònom o tutelat (generalment per elaborar treball o per preparar probes d'avaluació).
- Presentació dels treballs realitzats endavant dels professors i/o altres estudiants (generalment en los seminaris).
- Reunions individuals amb el professor tutor per fer un seguiment del progrés del estudiant (durant les hores de tutoria).

AVALUACIÓ

L'avaluació serà contínua. Els estudiants que facen un seguiment de l'activitat diària d'aula (activitats realitzades durant les sessions presencials no recuperables) així com de les activitats recuperables sol·licitades pel professorat, podran optar a l'avaluació contínua sempre que la seua assistència supere el 80% de les sessions.

En el cas de no portar un seguiment de les activitats diàries, l'estudiantat passarà a una modalitat d'avaluació final que implicarà el lliurament d'un treball individual i/o una prova escrita (se'ls mantindrà la nota de totes les activitats d'avaluació contínua recuperables i mantindran la nota d'aquelles no recuperables realitzades a l'aula).

L'avaluació es basarà en la valoració d'evidències d'aprenentatge, que es podran arregar per un o més dels següents mitjans:

- Seguiment sistemàtic del progrés dels estudiants tant en les classes teòriques i seminaris com en les tutories.
- Avaluació dels treballs encomanats.
- Valoració de la participació individual i de grup en les activitats realitzades durant les classes teòriques i els seminaris (presentacions dels propis treballs, participació en discussions, etc.).
- Realització de proves dissenyats per a valorar el grau de domini de les competències de l'assignatur pels estudiants.

Cada professor serà responsable de l'avaluació i qualificació de la part de l'assignatura que haja impartit. Per a açò es tindran en compte:

- Les activitats realitzades pels estudiants durant les sessions de classes presencials (amb un valor màxim del 40%).
- Els treballs no presencials encomanats durant el curs o altres procediments d'avaluació que el professor puga determinar (amb un valor mínim del 60%).

Al començament del curs cada professor informarà del procediment d'avaluació que aplicarà i de la distribució de percentatges que considerarà. La nota final de l'assignatura serà la mitjana aritmètica ponderada de les qualificacions dels diferents professors. Per a aprovar l'assignatura és necessari que les qualificacions de tots els professors siguin iguals o superiors a 3,5 punts sobre 10 i que la nota final de l'assignatura siga igual o superior a 5 punts sobre 10.

El plagi o l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial podrà ser sancionat d'acord amb l'article 15 del reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Referencia b1: Aguirre, I. (2005) Teorías y prácticas en educación artística. Ideas para una revisión pragmatista de la experiencia estética. Barcelona: Octaedro.
- Referencia b2: Bourdieu, P. & A. Darbel (2003) El amor al arte, Barcelona, Paidós.
- Referencia b3: Buckingham, D. (2002) Crecer en la era de los medios electrónicos, Barcelona, Paidós.
- Referencia b4: Tatarkiewicz, W (2002). Historia de seis ideas. Arte, belleza, forma, creatividad, mimesis, experiencia estética. Madrid: Tecnos.
- Referencia b5: Marín, R. & Roldán, J. (2012). Metodologías artísticas de Investigación en educación. Málaga: Ediciones Aljibe.

Complementàries

- Alonso-Sanz, A. (2013). A favor de la Investigación Plural en Educación Artística. Integrando diferentes enfoques metodológicos. *Arte, Individuo y Sociedad*, 25(1), 111-120. Recuperado de <http://revistas.ucm.es/index.php/ARIS/issue/current>

Domene, R. y Portalés, M. (2022). "My museum": a cultural & artistic responsible study through silent picturebooks. En *Addressing future challenges in early language learning and multilingual education* (pp. 295-302). Dykinson.

Huerta, R. (2024). *Educación con imágenes*. McGraw-Hill.

Mascarell, D. (2020) Percepción de los estudiantes universitarios ante una actividad audiovisual con dispositivos móviles: un estudio de caso. *TextoLivre: Linguagem e Tecnologia*, 12 (2), 140-162. <https://doi.org/10.35699/1983-3652.2020.24375>

Mesías-Lema, J. M., y Ramon, R. (2021). La fotografía en la investigación educativa basada en las artes. *Photography in educational research based on the arts. IJABER International Journal of Arts-based Educational Research*, 1(1), 77.

Mulvihill, T.M. & Swaminathan, S. (2024). *Investigación educativa basada en las Artes*. Morata

- Silvestre, R. (2013) Precedentes de la poéticas de la globalización desde el contexto valenciano. Universitat de València

Soto González, M. D. (2017). La universidad, la escuela y el museo: relaciones e implicaciones educativas desde la mirada de Teresa Torres de Eça. *EARL Educación Artística Revista de Investigación*, 8, 220-229. DOI: <https://doi.org/10.7203/eari.8.10147>

- BASES DE DATOS

- ARTS & HUMANITIES CITATION INDEX
- FRANCIS
- ISI Web of Knowledge
- ISOC-CINDOC (CSIC)
- DICE (CSIC)
- ERIC (Educational Resources Information Center)
- PROQUEST INFORMATION AND LEARNING (University Microfilms International)

- CSIC-CINDOC (CSIC)
- DOAJ (Directory of Open Access Journals)
- RILM (Repertoire International de Literature Musicale)
- SCOPUS
- TESEO (Tesis en España)
- REVISTAS DE REFERENCIA EN EDUCACIÓN ARTÍSTICA
 - EARI. EDUCACION ARTISTICA REVISTA DE INVESTIGACION
 - ARTE, INDIVIDUO Y SOCIEDAD
 - ARTETERAPIA. PAPELES DE ARTETERAPIA Y EDUCACION ARTISTICA PARA LA INCLUSION SOCIAL
 - COMMUNIAR
 - IJABER
 - EFIMERE
 - OBSERVAR
 - ReCIA
 - ARTE Y MOVIMIENTO
 - PULSO
 - ACTIVARTE
 - ARTSEDUCA
 - INVISIBILIDADES
 - IMAGINAR
 - RIE OEI
 - CUADERNOS DE PEDAGOGIA
 - @TIC REVISTA D'INNOVACIÒ EDUCATIVA
 - INTERNATIONAL JOURNAL OF EDUCATION THROUGH ART
 - STUDIES IN ART EDUCATION
 - ART JOURNAL
 - VISUAL STUDIES
 - ART EDUCATION
 - REVISTA INTERUNIVERSITARIA DE FORMACIÒN DEL PROFESORADO
 - INTERNATIONAL JOURNAL OF ART & DESIGN EDUCATION
 - EDUCATIONAL RESEARCHER
 - ENCOUNTERS ON EDUCATION
 - REVISTA IBEROAMERICANA DE EDUCACIÒN
 - CANADIAN JOURNAL OF EDUCATION
 - JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH
 - INTERNATIONAL JOURNAL OF EDUCATION AND THE ARTS
 - STUDIES IN ART EDUCATION
 - CANADIAN REVIEW OF ART EDUCATION
 - CURRICULUM INQUIRY